

Scheveningen, 5 juli 2022

Geachte aanwezigen,

Het is voor mij als directeur Kustwacht heel bijzonder om hier te staan. In de huidige vorm vieren we haar 35-jarige jubileum, daar hebben wij als Kustwacht uitgebreid bij stilgestaan.

In 1987 werd namelijk het instellingsbesluit van de Kustwacht Nederland getekend door meerdere ministers. Sindsdien ontwikkelt de kustwacht zich verder op verschillende gebieden met een steeds groter takenpakket. Maar de daadwerkelijke oorsprong van de kustwacht ligt veel verder in het verleden. De taak van het zoeken en redden van mensen blijft onze meest prominente taak. We moderniseren continu met nieuwe radars, zendmasten, ict-systemen en operationele eenheden. Dit alles om de veiligheid op zee te waarborgen en de mensen in nood zo goed mogelijk te redden.

We zijn vandaag in Scheveningen, een locatie waar meerdere heftige incidenten op het water hebben plaatsgevonden. Natuurlijk staat hier ook 11 mei 2020 in het geheugen gegrift. Op deze dag kwamen meerdere surfers op het water in gevaar. Vijf surfers kwamen om bij dit verschrikkelijke drama. De Kustwacht coördineerde een grote zoekactie en werkte samen met onze velen partners, zoals de veiligheidsregio Haaglanden, de KNRM, de brandweer en de reddingsbrigade. De nut en noodzaak van de kustwachtorganisatie wordt helaas op zulke momenten meer dan bevestigd. Het besef van die nut en noodzaak van een georganiseerde hulpverlening op het water ontstond dus 140 jaar geleden. Bij de scheepsramp van Zr.Ms. Adder waarbij 65 opvarenden omkwamen. Een stille ramp voor onze kust.

Niemand had de ramp zien gebeuren en in eerste instantie werd het schip niet eens gemist. Wat in de huidige tijd en met de huidige middelen en technieken gelukkig bijna niet meer kan gebeuren. En daarbij natuurlijk een kustwachtorganisatie die op al die informatie acteert. Waar mijn mensen zich dag en nacht inzetten voor anderen om mensen in nood te zoeken te redden en te helpen indien nodig. Maar deze scheepsramp mogen we zeker niet vergeten. Ik vind het dan ook heel belangrijk dat we hierbij stil blijven staan. Het laat ons zien en beseffen dat het niet vanzelfsprekend is en dat de kustwacht maar ook andere hulporganisaties een grondslag hebben. En die grondslag ligt in het verleden.

Want 140 jaar geleden kwamen 65 opvarenden niet thuis. Zij lieten door dit drama hun familie achter en voor die familie lijkt het mij onverteerbaar dat er toen geen reddingsoperatie is opgestart. Om ze te zoeken, om mensen te redden. Een kans om geliefden thuis te brengen, het lijkt mij een machteloos gevoel. Door de ondergang

van de adder ontstond een voorloper van de Kustwacht. In die tijd bestond al wel de Kustverlichting. Deze organisatie zorgde voor licht waarmee de scheepvaart op zee kon navigeren. Na de scheepsramp kregen zij echter een taak bij. Deze luidde: het houden van de uitkijk en het rapporteren van in nood verkerende schepen aan hoofden kustwacht. Dit was de oorsprong van de kustwacht die we nu kennen. Het loodswezen regelde op dat moment het scheepvaartverkeer en het loodswezen werd toen ook de beheerder van de kustwacht.

Om terug te komen op de families die werden achtergelaten, naast alle marinemensen aan boord de adder was ook een loods. Cornelius Simonszoon Duinker. En dan is het heel bijzonder dat vandaag ook een rechtstreekse nazaat van Cornelius, dhr. Wolterduinker aanwezig is bij deze herdenking. En ik zei het al, ik vind het belangrijk om te blijven herdenken. Uit respect voor de mensen die 140 jaar geleden verdronken, maar ook dat er vele maatregelen volgden. Dat laat zien dat we hiervan kunnen leren. Dit is mede een signaal naar de nabestaanden, dat we rampen willen voorkomen en als ze dan gebeuren dat we hiervoor een organisatie hebben ingericht. Dat we in ieder geval tegen families kunnen zeggen, dat we er met man en macht naar gezocht hebben, gezocht hebben naar de opvarenden, hun geliefden. Dat er alles aan gedaan is om ze levend thuis te brengen en dat er geen machteloos gevoel ontstaat, ook niet bij omstanders. Dat er geen onverteerbaar gevoel achterblijft dat er niets gedaan is om hun geliefde te vinden, zoals in 1882 helaas wel het geval was.

Dank u wel.

